

Barátságtalan, nyirkos volt még az alig-tavas.

Egy holló keringett az erdő fölött, sötét gombszemével azt figyelte, mozog-e odalent valami. Megbámult néhány bogarat, rágcsálót, meg nálánál kisebb madarat, aztán kiválasztott egy jókora bükkfát, s arra végre letelepedett. A fa aljában tényleg mozgott valami, azt figyelte, fejét ide-oda forgatva. Nem csúszómászó volt, és nem madárfióka. Tudta, mi az. Láttott embert már eleget: a közeli faluból kijártak a földekre, fura, éles tárgyakat cipeltek a vállukon, máskor meg óriás, tehetetlen állatokat vonszoltak maguk után. Nem ijedt meg ettől sem – a fiatal parasztlánytól, aki sovány lapockáit a bükknek vetve hevert a maga alá gyúrt avarban. A nagy délutáni csendet kettévágó sikoltásába azonban úgy beleszédült a madár, hogy kis híján mellélépett az ágnak a karmos lábával.

Szinte gyerek volt a lány, emberszemnek legfeljebb tizenhat éves. Szoknyáját felhúzza kapaszkodott a két térdébe, s igyekezett mind jobban ülésbe húzódkodni. A holló nézte, mint dobálja magát oda-lent, újabb sikoltásokat hallatva. Tétovázva topogott: kell-e veszélytől tartani?

Ez az emberfajzat kétségkívül kínlódik. Itt, az erdőn folyvást jöttek-mentek, és mindig csináltak valamit, felriasztva maguk körül mindent. Madárfészkeket vertek le gyors, könyörtelen munkával. Az apamadárnak egyből kitekérték a nyakát, szárnyát még helyben levágták, egy fa tövébe hajították. Nem törődtek a tojó panaszos vergődésével, pelyhes nyakuknál fogva szedték össze a fiókákat, s tömködték durva zsákokba. Hurkokat raktak ki a tisztásokra, nyulakat, mókusokat megfogni. És ami a csapdájukba került, nem sokáig várta sorsa erre vagy arra fordulását: hamar megjelent egy szurtos arcú, rongyos emberfajzat, és hiába karmolt, birkózott az állat, már vágták is el a torkát, hogy a nyakbőrnél megkezdve hántsa le róla az irhát, még ott helyben. Jó néhány ilyen száradt már fellógatva az ágakon.

Most azonban csupán a szél görgette por járt az ösvényen, más nem mutatkozott. A parasztlányból a sokadik üvöltésre formátlan húsdarab szakadt ki. Ettől egyből elterült – szinte halotti sápadtságú arcából kimeredő szeme egy pillantással a hollóra pihent. Amaz meg az imént megjelent kisebb testet figyelte, hogy tekereg csupasz féregként a lány lábainál. Szorosan zárt szeméhez tán csőr sem férhetne, hogy kivájjja, pedig biztos jó falat.

Ez még mozog, tehát várni kell. A testecskén az apró karok-lábak összerándultak, mert szél kelt, s erősen maga előtt taszítva a kisebb ágakat-bogakat, elérte a soványka mellkast, és kíváncsi-gonoszul körbeszimatolta. Mintha csak kérdezné, ez az isme-

retlen akármi hogyhogy nem gurul arrébb az ő halmától?

A lány kitapogatta az avarból a magával hozott, kiélesztett kődarabot, és lesújtott a köldökzsinórra, ami még a gyerek életéhez bogozta. Egyszer, kétszer – csak a harmadik ütésre vált szét a porcos kígyótekervény, de a lány nem volt elégedett: a fájdalomra és a kismacska nyekergésére emlékeztető gyermeksírásra sem ügyelve végül tíz körömmel tépte az utolsóként épen maradt zsinórdarabot. Aztán összeszorított szájjal újra nekifeszült a térdeinek.

Halkan, de kivehetően harangkolompolás hallatszott. Nem lehetett messze a falu, ahonnan időről időre megérkezik egy-egy ilyen, rongyos szoknyás alak, és fülsértő lármázásával felveri az erdő csendjét.

A lepény odaesett a földre, a gyerek mellé, aki teljesen kék volt a hidegtől. Nyöszörgött. A fiatal nő feltérdelt valahogy, az avarba markolt. Nem nézett a gyerekekre, csak a hollóra. Úgy tapogatta ki az apró, nyögő száját, és tömte belé a sáros, kemény morzsalékot; addig, míg a levéldarabkák már hulltak vissza, kétfelé – csak akkor pillantott oda, a térdéhez, merev tekintettel. Felszedte a kiélesztett kődarabot, s elhajította, amennyire bírta. Vaskosabb, erős ágat keresett az avarból, s talpra vergődött, a szoknyáját meg összekötötte alul, a két lába között. Keservesen botorkált ki az ösvényre, a botra görnyedve, ágakba-bogakba kapaszkodva. A holló várt: majd biztosan visszajön, ilyenek ezek. Arra számítanak, elalszik a madár ébersége, s akkor hirtelen ugrással megkapják a két lábánál, s ki tudja, milyen módon végzik be az életét.

Ám ez a lány vissza sem pillantott. Rég eltűnt az ösvényről, mikor a holló két ággal lejjebb szállott, gombszemével mozgást keresve a fa aljában. De nem volt már ott semmi mozgás, csak két tenyérnyi vér-

folt sötétlett az avarban. Nézte egy ideig a holló, aztán csak tovarebbent. Prédának is hitvány az már.

Nem sokáig maradnak az ilyen foltok a földben. Sok évet megélt a holló, így érezte, tudta a csontjában, a csőrében, hogy milyen idők vannak az erdőn így, kora tavasszal, a nyomokat úgyis rögtön összejárja az eső, meg a szél.

